

[Rimstad.]

fra vor side. Vi finder ganske enkelt, at den her førte politik har været præget af en ansvarsløshed, som ikke afgiver noget anvendeligt grundlag for at fremme det foreliggende lovforslag.

Disse betragtninger fører os lige ind i det første spørgsmål, som jeg rejste: hvorfor er dette forslag ikke led i en langt mere vidtgående skattereform? Hvorfor er det fremsat isoleret kun ledsaget af spagfærdige løfter om en skatteomlægning? Vi har dog ikke her i salen — og det har befolkningen vel heller ikke — glemt, hvordan det gik med skattelettelserne og skatteomlægningen efter omsforliget. De blev ingenting til, da det kom til stykket. Hvorfor har regeringen ikke taget ved lære af det tillidstab, den dengang led? Det er øjensynligt, at både den ærede konservative ordfører, venstres ordfører og den ærede ordfører for de radikale deler vore betæneligheder her. Det ærede medlem hr. Baunsgaard var måske den, der udtrykte dette klare, da han den 21. maj i år her i tinget sagde — det står i Folketingstidende 1964-65, sp. 5460 —

„at den enorme skatteomlægning, som en merværdiafgift vil være udtryk for, ikke kan drøftes tilfredsstillende, uden at man samtidig forsøger at klare op, efter hvilke linjer man ønsker at udnytte de muligheder for en reform på andre skatteområder, som herved tilvejebringes.“

Så mange var ordene, og dem kan vi skam godt slutte os til. Det skal derfor siges ganske klart, at vort parti ikke ønsker at medvirke til at fremme dette forslag, hvis det ikke kommer til at indgå som led i en samlet plan for den skatteomlægning, som vi kan tiltræde. At der er et behov for en sådan omlægning, erkendes fra de fleste sider, også at der er behov for en omlægning, der i højere grad lægger vægten på forbruget fremfor på indtjeningen. En øget indtægtsbeskatning vil i for høj grad bremse initiativet og arbejdsmoheden, samtidig med at den vil virke hæmmende på den for investeringerne og foretagsmoheden så helt nødvendige private opsparing.

Men en forbrugsbeskatning behøver ikke nødvendigvis at komme til udtryk gennem en indirekte beskatning som merværdiafgiften. Den kan også udformes som en direkte forbrugsbeskatning beregnet efter

selvangivelse. I forbindelse med en skatte-reform ønsker vi fra vor side denne mulighed undersøgt endnu en gang, bl. a. fordi vi mener, man igennem en sådan udformning kommer de af regeringen foreslåede meget uheldige kompensationsordninger til livs. Det kan ikke være rigtigt i et samfund, hvor der er fuld beskæftigelse, at indrette beskatningsformer, der forudsætter tilskud til raske og fuldt arbejdsdygtige samfundsmedlemmer. Der ville herigennem hos de pågældende blive oparbejdet så stærke følelser af mindreværd, at både den enkelte og samfundet må tage skade deraf, samtidig med at det politiske parti, der indretter sådanne systemer, i alvorlig grad udsætter sig for beskyldninger for køb af stemmer.

Om selve lovforslaget skal jeg ikke gøre mange bemærkninger. Vi kan være enige med den ærede socialdemokratiske ordfører, hr. Peter Nielsen, i, at forslaget og dets forarbejder på mange måder udmærker sig ved grundighed og klarhed. I særlig grad udmærker den af finansministeriet udarbejdede redegørelse af 30. december forrige år sig ved en virkelig tilbunds-gående fordybning i emnet, som gør den til et velegnet grundlag for en videre forhandling af de tekniske problemer, der knytter sig til en så kompliceret sag som indførelse af et merværdiafgiftssystem. Men jeg bør tilføje, at vi i lighed med en række af de andre ærede ordførere er meget betænkelige ved den omfattende administration, der er forbundet med ordningen, og som ikke mindst understreges af, at de registrerede virksomheders antal i hvert fald otte-tidobles. Det er store byrder, der herigennem lægges på erhvervslivet, og forslagets fordele skal være vægtige for at opveje de dermed forbundne ulemper. En afvejning her kan formentlig først finde sted efter endt udvalgsbehandling.

Vi vil dog i denne forbindelse ikke undlade at nævne et forhold, som ikke er berørt i forslaget og heller ikke, så vidt jeg kan se, i den førnævnte redegørelse eller i det øvrige materiale, vi har fået fremlagt. Det drejer sig om udformningen af kontrollen i sidste led, detailhandelen. Man må erindre sig, at kontrollen her er den foreslåede ordnings meget ømme punkt. Det vil i høj grad interessere vort parti at